

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Tertiu[m] est opus fortune.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Ber. De observatione dierum

est tibi vt spūaliter obserues sabbatū non
quō iudei obfuerat carnali ocio, vacare vo-
lunt ad nugas atq; luxurias suas. **Uel**
em faceret iude⁹ in agro suo aliqd vtilē: q̄
in theatro seditiosus existeret. Et meli⁹ se
mine cor⁹ die sabbati si lanā faceret: q̄ to-
ta die in neomenijs impudice saltaret. **Hec**
ille. Hoc dicit inculpādo eos, qui p totam
hebdomadā laborant p misero corpe alē-
do: z in festis p aia dānanda. **O** dementia
admirāda nōvelle poti⁹ laborare in furtio
chri q̄ diaboli. Et in hebdomada labora-
re in licit⁹: z die festū pollucere choreis: lu-
dis z voluptatib⁹. **Q̄s** d^r Amos, vj. **L**
uertā festiuitates vras in lucrū: z oia car-
mina vra in planctū. **Tertio** p auariciā.
Videte em potes q̄da q̄s intantū dīdo-
las dementauit q̄ ad extremā paupratez
deuenire se crederent z solū se ditari existi-
mant de lucro in festis habito, sepeq; vide-
bis hoim decrepitū nutantē gressū z capi-
te tremulū diuitijs plenū, sanguineis de-
stitutū, tant⁹ exercitijs, tant⁹ sollicitudinibus
z laborib⁹ in dieb⁹ festis existeret: q̄ si
bi deficeret mund⁹. **Eccl̄s**, iij. **U**m⁹ ē z se-
cundū nō hz et tū laborare nō cessat zc. **O**
miseri z miserabiles, poti⁹ volunt cū labou-
bus hic infernū suū incipere q̄ p corpis ef-
ficient⁹ quietē iam incipere paradisiuz: z p-
eligunt pond⁹ depmēns in infernū porta-
re: q̄ on⁹ leue qd ē amor in celū erigens, et
poti⁹ cū dāpnatiōe subesse diabolo q̄ cū
saluatiōe fuire deo.

Tertio cessandū ē ab ope

fortune. **U**n⁹ **A**ue, xv. **L**ū inuent⁹ esset hō
colligens ligna in die sabbati p moysen et
aaron reclusus ē in carcere/ dixitq; dñs ad
moysē. **D**orte moriat hō iste. **O**bruat euz
lapidib⁹ ois turba extra castra. Et extra d
ferijs, c. j. d^r. **O**is dies dñicos a vespera
in vespera cū dei veneratiōe decreuim⁹ ob-
seruari z ab oi ope illicito absticere, vt mer-
catū in eis minime fiat, nec placitū, nec ali-
q̄s ad mortē vel penā iudicet nec sacra ni-
si p pace aut aliā necessitate p̄stent. **U**bi q̄
tuor phibent. **P**riō mercatū. **U**bi distin-
guendū ē q̄ illud aut est necessariū ad ci-
uīl⁹ bñ ill⁹ diei, vt pullos emere: vitiū: z car-
nes zc. z sic nō ē peccatū si diuina officia p̄-
b nō dimittant. **S**z q̄ cū lucrādi ad nūdi-

nas vadūt z vix aut nunq̄ tali tpe ecclias
intrāt/ a mortali culpa excusari nō possūt.
Quidā etiā pbabit⁹ dicunt q̄ tenētes for-
die dñicos mortali peccatū p̄sertim tpe m̄-
se aut vesperoz. **I**lli em excusari nō possūt
nisi duplici rōne. **P**riō rōne dispensationis
q̄ nō ē facta. **S**ecdo rōne necessitatis: q̄ ne-
cessitas nō excusat nisi i aliq̄ casu vel in ali-
q̄ p̄sona/ vel in aliq̄ loco/ vel in aliquo tpe.
Priō necessitas excusat in aliq̄ casu, puta p-
pter piculum plume iminentis z ē tal⁹ ne-
cessitas q̄ nō p̄t sine rez p̄dicatione differ-
ri fm Alexā, in. ij. et tunc blada z fruges
colligi p̄nt, vt d^r extra de fer. c. **L**ongitius
Secdo in aliq̄ p̄sona, vt si nō possēt alit ad-
d̄rere victum z necessaria sustentationi nau-
ture: talis excusat, qz vt d^r. j. q. j. c. **R**emissio-
nē. **N**ecessitas nō habet legē: sed ipa fa-
cit sibi legē. **I**de extra de obseruatiōe seu-
nij. c. **L**onaliū. **T**ertio in aliq̄ loco **U**nde
extra de fer. c. **L**icer, vbi Alex. tertio indu-
get q̄dē dñicos z festis exceptijs maiorib⁹
solēnitatib⁹ captioni allecū insistere dū tū
naute pauperib⁹ chri q̄ grūā faciant p̄ciā
pat̄onē. **Q**uarto in aliq̄ tpe, s. messis aut
vindemie ingruentib⁹ guerris: ab hosti-
bus vastent fructus possunt colligi, vt d^r
cit extra de fer. c. **L**ongestus, in fi. **I**git
qz nullū istoz excusat for⁹ in die dñico aut
alq̄s solēnitatib⁹. certū ē esse peccatū mor-
tale. **S**i dicat q̄. ca. p̄di. **L**ongest⁹. con-
suetudine vria abrogatū est. **D**icendū est
q̄ consuetudo q̄ p̄ceptū decalogi non valet,
qz abusus ē z corruptela. **U**n⁹. viij. dist. ca.
Dala. d^r. **D**ala consuetudo non min⁹ ē q̄
ruinosa corruptela/ abijcienda, q̄ nisi radi-
at⁹ euellat: incipient puaricatores p legi-
bus venerari z p̄uilegiōz more p̄petuo ce-
lebrari. **N**az consuetudo q̄ ius scriptū nullo
mō excusat, vt p̄z. xij. q. viij. c. **F**lagitia, et
extra de consuetudine, c. fi. **E**t dicitur patz q̄
grauiter peccat tabernarij in q̄cūq; solēni-
tate tabernas sumo mane aperietes q̄ q̄
nūq; missas aut p̄dicationes audieres, eti-
am alios ab illis retrahūt: z ad ecclias d^r
aboli p̄les q̄ ad eccliam dei sua occasione
iducūt. **I**ō merito arcēdi essent ne an ter-
tia talib⁹ dieb⁹ possent aperire tabernas.
Letex, q̄ occasione dāni dat dānū dedisse
videt, vt h̄ extra de iuu. z dam. c. **S**i cul-
pa. **I**ō illi tabernarij reddēt rōnem in die

strico dei iudicio d oibz illo tpe ppetratz
 z de negligētia misse p̄dicatōnū z diuino
 rā. Vtendū etiā aliq̄ aliq̄ gule z potus iei
 ramenta q̄ nunq̄ vel raro eccliam intrant
 quoz maloz tabernarū sunt in cā. **S**e
 cund⁹ casus p̄hibet⁹ in caplo supra allega
 to est placitare. Idem h̄. xv. q. iij. p. totū.
Et fm̄ Glof. Nulla cā die dnico tractari
 debet: nisi pietas suaderet vtputa p̄ debili
 bus z miserabilibz p̄sonis z hoc de p̄sensu
 partū. **T**ert⁹ casus ē q̄ null⁹ tunc ad mor
 tē vel penā iudicari debz. **Q**uartus ē q̄ la
 cramēta. i. iuramēta nō nisi p̄ pace vel alia
 necessitate p̄stari possunt. puta p̄ fide/ pro
 obedientia/ pro fama. extra de elec. c. Si/
 gnificasti. **E**st autē notandū q̄ p̄cipue tri/
 plex cā excusat hoīem a mortali si in festo
 laborat. **P**rimo ē necessitas. vt patz ex/
 tra de fer. c. Conquestus. z in glof. ibi sup
 p̄bo necessitas vt gear d̄. puta si res cēt pe
 ritura. et sunt p̄ la exēpla. ff. de fer. l. j. ij. et.
 ij. **E**t vbi res celeritate desiderat. ff. de da
 mino infecto. l. j. q̄nta autē debz eē necessi/
 tas p̄ illo hoīe iudicandū est. **S**ecund⁹
 tū petere p̄p̄satio ab eo q̄ in talibz dispē
 sare pōt si cōmode possit haberi. f. a sacer/
 dote. **S**ecūda cā est pietas. Puta fm̄ glo.
 c. pallegato. **C**onquest⁹. **C**ausa debilitū p̄/
 sonaz. q̄ in operibz miscōdie diez distinctio
 nō est habēda vt pr̄. lxv. dist. c. **U**tinaz
Et de p̄se. di. v. c. **I**nq̄. **U**n̄ fm̄ Alexan.
Si q̄rat de operibz q̄ ex genere suo serui/
 lia sunt z sunt cā pietatiz. **P**uta portare la
 pides ad edificandas ecclias: hospitaliaz
 domos religiosas q̄ aliter viz aut nunq̄
 possent edificari. vtrū l̄dita sint dnica die:
Dicendū fm̄ **H**arcū sabbatū p̄p̄ hoīem
 factū z nō homo p̄pter sabbatū. vbi Glo.
Sic sabbatū colere p̄ceptū est vt si necessi/
 tas fuerit nō sit reus qui violauerit illud.
Hoc autē intelligit internēmente dispensa
 tione illoz quibz dispensatio credita ē fm̄
Bul. z nō sit tant⁹ labor vsq̄ ad fatiga/
 tionē nec p̄pter hoc missa amittat aut p̄bū
 da. **Z** etiā laborare in agris pauperz pro
 elemosyna diūmodo hec nō fiāt in solēti/
 tanbz magnis nec p̄pter hoc hoīes a diuī/
 nis distrahant: nec faciant p̄pter carnalem
 affectionē: aut spe remuneratiōis mūda/
 ne. sed tm̄ p̄pter deū q̄ paupertas illi⁹ exti/
 gere videt. **T**ertia causa ē operis modū

citaz/q̄n sez opus modicū esset et parū
 q̄ fm̄ theologos qd̄ modicū est rō appre
 hendit quasi nihil. **S**icut est obstruere for
 rāmen in agro aut vinea si talis labor q̄
 tem mentē iudicio boni viri nō impediāt.
Un̄ sup̄ illud **E**rod. xxij. **Q**uicūq̄ poly
 luerit sabbatū. **G**lo. ait s. turbādo quietez
 anie/morte moriat. **E**t q̄ fm̄ aliq̄s patere
 pōt q̄ solus ille labor q̄ turbat quietē mē
 tris z spiritus libertatē ad mortale crimen
 deputatur. **T**ertia est monitio sc̄tificatiōis **J**ō
 d̄: sanctifices. **H**oc autē sanctifica/
 re est diuinis obsequijs insistere.
Et hoc tripl̄.
Primo cordis deuotione.
Secdo oris p̄latione.
Tertio opis executione.
Primo cordis deuotiōe.
Quia em̄ corp⁹ qd̄ corruptū aggrauat ant
 mā. vt d̄: **S**ap. it. **J**ō q̄ia ne totaliter ex
 terrenis occupationibz dei obliuiscat insis
 tere. debet maxie in diebz festiuis cordia/
 li deuotioni. **N**ā sic d̄c̄ **P**s. **I**n meditati
 one mea exardescet ignis. **S**ic ergo in regibz
Sro. **D**ie dnico a labore terreno cessandū
 est: atq̄ oīno deuotis oīonibz insistentibz.
 vt si quid negligentie per sex dies agitur:
 per diem resurrectionis p̄sibus expietur. z
 mens terrenis occupationibz repleta: dnico
 die dn̄i recordet. **H**ec ille. **B**ene ḡ in p̄
 cepto de obseruatione sabbati positū est ḡ
 vocabulū **D**emēto. ad denotādū q̄ tālī
 die animus ad recordatiōē z contempla
 tiōē celestium sit reuocand⁹. **H**inc **J**ō d̄.
 ait. **P**rimo purgand⁹ est anim⁹ atq̄ a ter/
 poraliū rez cogitationibz segregand⁹ vt
 pura cordis acies ad deū pure z simplr̄ de
 rigat. **H**ec ille. **I**nsup̄ fm̄ q̄sdā cū p̄ceptū
 de sc̄tificatiōe festi sit affirmatiuū z obli/
 get non p̄ semp̄ sed ad semp̄: tenet homo
 ex debito die dnico deo vacare atq̄ deum
 recognoscere in aliqua hora: z non in qua/
 liber: aliter peccat mortaliter. **P**roinde q̄
 est in mortali culpa z non conterit vel dat
 operam vt conteratur die dominico: d̄ no
 uo mortaliter peccat: quia transgreditur
 diuinū p̄ceptum quo precipitur diebz do/
 minicis eēvacandū deo: z maxie p̄terī opoz
 ter z gruis hoīs vtputa dū d̄ missa vt d̄

